

15-11-2018

Evalueringsrapport

Mine egne penge

Udarbejdet af Tove Stenderup

Indhold

1. Indledning:.....	3
2. Metode og dataindsamling:	3
3. Processtøtte:.....	4
3.1. Evalueringskema	4
4. Ulf som organisation:	5
5. Projekt "Mine egne penge":.....	6
5.1. Projektets målgrupper:.....	6
5.2. Delstatus.....	7
5.2.1. Styregruppe	7
5.2.2. NEMID.....	7
6. Projektvurdering: mål og resultater:	8
6.1. Primære målgruppe, 'bruger' og 'borgervejleder'	8
6.2. Sekundær målgruppe, 'økonomivejleder'	10
6.3. Projektniveau.....	11
7. Yderligere aktiviteter	14
7.1. Konference i Nyborg.....	14
7.2. Konference i Vejle.....	14
7.3. Invitationer på foranledning af projektet.....	15
8. Afrunding	16
9. Bilag	17
9.1. Evalueringskema	17
9.2. Kort beskrivelse af undervisningsmateriale og manualer	18

”Fedt projekt, stor hjælp for borgerne...”

”Økonomipakken er relevant materiale i forhold til at give borgerne indsigt i egen økonomi ... ”

”... det gav et super overblik ved at skulle lægge alle penge ud på brikkerne. Og forstå hvor mange penge, der er tilbage til opsparing om måneden”...

”Materialet er lidt kedeligt og det kan være svært at holde koncentrationen”

Et udpluk af de kommentarer, som projektet ”Mine egne penge” har fået i forbindelse med udsendt evalueringsskema. De giver et billede af den positive modtagelse projektet har fået både af borgere, personale og professionelle gennem de nu snart fire år, hvor projektet har været i gang.

”Det er evaluators opfordring, at støtteredskaber til NEMID og Webbank bør løses på national niveau og banker hurtigst muligt... i samarbejde med den viden, der ligger hos ULF og LEV.”

1. Indledning:

Jeg har fået til opdrag at udarbejde evalueringsrapport af projekt ”Mine egne penge”. Efterfølgende bruger jeg benævnelsen evaluator om min funktion. Opdragsgiver er ULF, som i forbindelse med projektets økonomiske bevilling fra SATS-puljemidler skal gennemføre en ekstern evaluering. Opgaven er udført i perioden 01.10.2014 – 30.11.2018.

Projektet er søgt under aktivitetstitel ”Jeg styrer selv min økonomi”. I projektforsøget er denne titel blevet ændret til ”Mine egne penge”, hvilket vil bruges gennem hele rapporten.

I evalueringen vurderes projektets resultater i forhold til projektbeskrivelsens formål og mål. Der er fokus på projektbeskrivelsens formulering af succeskriterier såvel hos borgere, kommune/professionelle og på projektniveau. Beskrivelse af konferencer, udviklet materiale og hjemmeside, som er en del af projektets formål, indgår i evalueringsrapporten.

Projektet har gennem hele perioden været underlagt uafklarede økonomisk støtte, idet politiske beslutninger undervejs har betydet, at ULF har været underlagt svære betingelser, hvor det beskrevne fire-årige-projekt har været nødt til at søge økonomiske midler for et år af gangen. Det har betydet, at flere af projektets tidsmæssige milepæle er blevet ændret undervejs.

Evalueringen fremstilles med kvalitative og kvantitative elementer.

2. Metode og dataindsamling:

I afrapporteringen lægges der vægt på, at evaluering på projektets formål og mål tilvejebringes gennem en demokratisk evaluering sammen med de relevante interessenter. Således er udvælgelse af beskrevne succeskriterier og fremskrivning af data foregået i et tæt samarbejde med ULF.

Dele af datamaterialet, såsom opgørelse over antal deltagere i forløbet og tilvejebringelse af tilfredshedstilkendegivelser fremstår kvantitativt, og bliver efterfølgende vurderet gennem en kvalitativ beskrivelse. Følgende materiale, som findes hos ULF eller evaluator, indgår i udarbejdelsen af rapporten:

- Projektansøgning, der definerer udvælgelse af succeskriterier og mål
- Udarbejdet undervisningsmateriale
- Midtvejsmøder og processtøtte mellem ULF og evaluator, hvor logbogsoplysninger og status i forløbet er blevet drøftet
- Lister og opgørelse over antal deltagere mv., jf. projektbeskrivelsen
- Feltnoter fra konferencer
- Interview med projektleder
- Evalueringsskemaer og udledning af svar på evalueringsskemaer

3. Processtøtte:

Gennem hele forløbet ”Mine egne penge” har evaluator ydet processtøtte i form af

- Møder og mailkorrespondance med projektleder, Jane Jensen
- Møder med projektleder, Jane Jensen, underviser Joan Jensen og konsulent Jane Kudsk
- Møder med konsulent, Jane Kudsk
- Deltagelse i konferencer

I processtøttens første år havde vi fokus på at gøre status på projektets succeskriterier og værdimål for derigennem at skabe overblik over projektets planlægning af forløb og formål. Undervejs har det været nødvendigt at ændre på deadlines, både på grund af uafklarethed i forhold til økonomi og fordi flere kommuner end først antaget viste interesse for at deltage. I processtøtten drøftede vi indhold og overblik i forbindelse med projektets aktiviteter (undervisning, møder og konferencer) i projekt år 2-4, ligesom projektstøtten haft til formål at definere målbare succeskriterier for de planlagte aktiviteter samt udarbejdelse af spørgsmål til evalueringsskema.

3.1. Evalueringsskema

Evalueringsskema er vedlagt som bilag 1. Evalueringsskemaet er udarbejdet i forbindelse med procesmøde mellem projektmedarbejder Jane Kudsk og evaluator. Vi vurderede, at det er uhensigtsmæssigt og uklar fremstilling, når tilkendegivelse af tilfredshed og deltagerantal sker inden for flere faktorer af procentangivelse som beskrevet i projektansøgningen - f.eks. er 75%, 80% og 90% nævnt på forskellige tidspunkter. Vi valgte derfor at forenkle svarmuligheder på evalueringsskemaerne (bilag 1) til de tre muligheder: under 50%, cirka 50% eller over 50%, som det anbefales i ”Standardrapport”, pkt. 4 og ”Forankringsrapport”, pkt. 8¹.

¹ Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold.

4. Ulf som organisation:

ULF er en landsdækkende forening af og for borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. På hjemmeside www.ulf.dk fremgår det, at ULF er en forkortelse af Udviklingshæmmedes landsforbund. På hjemmesiden beskrives målgruppen som mennesker med udviklingshæmning, hvilket fremover vil blive anvendt i rapporten.

Ifølge hjemmesiden forestår foreningen ULF en række af aktiviteter, foredrag og kurser, projekter og udgiver publikationer, der alle har til hensigt i videst mulig omfang at tilgodese og støtte, at mennesker med udviklingshæmning kan finde råd og vejledning hos andre med udviklingshæmning og dermed støtte hinanden.

På hjemmesiden skriver ULF bl.a.:

”Vi oplever, at vi:

- *kan mange flere ting end de fleste tror*
- *bliver bedre til at bede om den hjælp, vi har brug for*
- *vokser med opgaverne*

ULF arbejder politisk for udviklingshæmmedes selv- og medbestemmelse. Det gør vi ved at støtte udviklingshæmmede /andre med særlige behov i selv at tage ansvar og stille krav”.
(www.ulf.dk)²

Ud over foreningen ULF er der forretningen ULF, som ved hjælp af konsulentbistand og fagpersoner har ansvaret for den økonomiske del af foreningen ULFs aktiviteter.

Foreningen ULF - med støtte fra forretningen ULF - har med stor succes tidligere gennemført en lang række af projekter og kurser, der giver oplysning samt formidler rettigheder og muligheder for mennesker med udviklingshæmning, f.eks. kan nævnes:

- Udlån af babysimulatorer til mennesker med udviklingshæmning, der overvejer at få børn
- Seksualrådgivning til mennesker med udviklingshæmning
- Mennesker med udviklingshæmning og adgang til demokratiske processer særligt vedrørende rettigheder i relation til selv- og medbestemmelse
- ...

Jeg vurderer, at nærværende projekt ”Mine egne penge” indgår som et naturligt tiltag i forlængelse af tidligere aktiviteter.

² hentet 31. juli 2018.

5. Projekt "Mine egne penge":

Projektleder Jane Jensen beskriver i ansøgningen om projektets formål blandt andet således:

*... "For mange danskere er brug af webbank og NEMID en naturlig del af hverdagen, som har gjort det lettere for dem at betale regninger og styre privatøkonomi. For mange udviklingshæmmede er det blevet meget sværere. De mister overblikket og ender derfor let i økonomiske problemer"...
"Bankbogen er afskaffet, mange banker er lukket og man skal bruge NEMID og webbank. Men det kræver kompetencer, som mange med udviklingshæmning ikke besidder..." (s. 2)³*

5.1. Projektets målgrupper:

I projektet indgår tre interessenter:

- A) den enkelte deltager
- B) de deltagene kommuner og professionelle
- C) projektniveau

I projektet beskrives to målgrupper, som jeg i denne sammenhæng benævner den primære og den sekundære målgruppe.

Den primære målgruppe: er mennesker med udviklingshæmning. Her er det udvikling af deres kompetencer i forbindelse med overblik over egen økonomi og hvordan egen økonomi administreres, der har fokus. I den primære målgruppe skelnes der i projektet mellem

- 'bruger', som er den enkelte borger med udviklingshæmning,
- 'borgervejleder', som er mennesker med udviklingshæmning, der gennem projektet uddannes til at kunne støtte andre 'brugere'.

Den sekundære målgruppe: er personale og personalegrupper, som mennesker med udviklingshæmning er i kontakt med i dagligdagen.

For den sekundære målgruppe er formålet at skabe rum for at formilde viden, udveksle erfaringer og indgå i dialog omkring det materiale, som projektet udvikler til den primære målgruppe. I projektbeskrivelsen beskrives disse som

- 'økonomivejledere'

Projektet organiseres på projektniveau: som fremstiller materiale, kurser mv., der skal danne grundlag for projektets gennemførelse hos 'bruger', 'borgervejleder' og 'økonomivejleder'. Det er primært udvikling af undervisningsmateriale, udvikling af diverse manualer og udveksling af viden på tværs af kommuner og dermed støtte for projektets primære og sekundære målgrupper. Denne gruppe benævnes i rapporten som

- projektniveau

³ Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold. Satspuljen 2014.

5.2. Delstatus

5.2.1. Styregruppe

Projektet beskriver, at en mindre gruppe med deltagere fra `borgervejledere´ og `økonomivejledere´ samt projektansvarlige på projektniveau skal fungere som styregruppe gennem hele projektforløbet. Styregruppens opgave i projekt år 1, var i dynamisk proces at udvikle materialerne. I projekt år 2-4 skulle `borgervejledere´ og `økonomivejledere´ ligeledes bidrage med erfaringer fra praksis og forslag til justering af de udviklede materialer, ligesom de skulle være til at undervise nye deltagere undervejs. `Økonomivejledere´ forlod styregruppen efter projekt år 1.

5.2.2. NEMID

Brug af NEMID og hævnning af penge i kontantautomater er beskrevet som formål og mål i flere af projektets milepæle. I projektperioden frembragte `økonomivejledere´ flere dilemmaer her, bl.a. omkring værgemål⁴ og ikke mindst anvendelse af NEMID i forbindelse med pengeoverførsler eller kontanthævning fra pengeautomat. Dilemmaerne er, at så længe en `bruger´ ikke er under værgemål, er det ikke tilladt for andre at anvende borgerens kode, hverken ved kontanthævning af penge i pengeautomat eller brug af NEMID. For mange `brugere´, er det ikke blevet nemmere og er derfor stadig en udfordring, hvor `brugerne´ *nemt kan komme til at miste overblikket* – præcist som det blev beskrevet i projektbeskrivelsen. Det er et dilemma, som der ikke er fundet svar på i dette projekt. Som det fremgår længere fremme i rapporten, anbefaler evaluator, at myndigheder, banker mv., påbegynder et udviklingsarbejde, som kan gøre håndtering af disse dilemmaer nemmere. Dette udviklingsarbejde anbefaler evaluator skal foregå i samarbejde med mennesker med udviklingshæmning, f.eks. foreningen ULF.

⁴ <https://www.statsforvaltningen.dk>

6. Projektvurdering: mål og resultater:

Projektet har beskrevet succeskriterier for opnåelse af mål gennem SMART⁵ for de fire målgrupper `borgervejleder`, `bruger`, `økonomivejleder` og `projektniveau`.

Projektet er forløbet over fire kalenderår, jf. pkt. 8, side 4-7 i projektansøgningen⁶, hvor hver målgruppe har specifikke mål. Perioden på fire år er inddelt i udviklingsfase, formidlingsfase og afviklingsfase. De fire kalenderår definerer dermed aktiviteternes rækkefølge og i forlængelse heraf fastlægges planlægning af projektets aktiviteter. I nedenstående vurdering er fokus på opnåelse af det samlede mål for hver målgruppe i hele projektførelsen, jf. pkt. 7, side 4 i projektansøgningen (ibid.).

Evalueringen for hver målgruppe er struktureret således:

- opsummering af mål fra projektansøgningen, pkt. 6, side 3-4 (ibid.)
- beskrivelse af type af data
- kvalitativ vurdering

Evalueringsskemaer er sendt til de 16 deltagende kommuner og der er kommet 8 svar har tilbage, hvilket er en besvarelsesprocent på 50.

6.1. Primære målgruppe, `bruger` og `borgervejleder`

Fra projektbeskrivelsen pkt. a, side 3:

Antal deltagere i metodeudviklingsfasen (specifikt `borgervejleder`).

Målet er beskrevet til 32 deltagere.

26 `borgervejledere` (kommuner og kredse) har deltaget i metodeudviklingsfasen.

Data: Oversigt hos ULF

Vurdering: Det vurderes, at målet er opfyldt, idet ULF og projektet stadig får henvendelse fra interesserede kommuner og kredse i forhold til undervisning, materialekasser mv.

Antal deltagere i 2.-4 projekt år (specifikt `brugere`).

Målet er beskrevet til 268 deltagere.

196 `brugere` (kommuner, kredse og konference)

Data: Oversigt hos ULF

Vurdering: Af oversigt, som findes hos ULF, fremgår det, at der er uddannet 80 `økonomivejledere`, som det skønnes have kontakt til flere `brugere`. Det vurderes, at målet er opfyldt.

Fra projektbeskrivelsen pkt. b, side 3:

⁵ SMART-mål: S = specifikt, M = målbart, A = acceptabelt, R = realistisk og T = tidsbegrænset.

⁶ Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold. Satspuljen 2014.

Procentandel af deltagerne (brugere og borgervejledere) er blevet bedre til at bruge NEMID og webbank til betaling af regninger og/eller til at have overblik over indestående på konti.

Målet er beskrevet til 80%.

Ud fra besvarelsene i evalueringsskemaerne er resultatet, at

- over 50% af brugerne er blevet bedre til at have overblik over indestående konti og kan klare sig selv bedre
- under 50% af brugerne ikke bruger NEMID
- under 50% af brugerne ikke anvender Webbank

Data: besvarelses fra evalueringsskema (bilag 1)

Vurdering: Ses isoleret på besvarelsen omkring at brugerne får overblik over økonomi vurderes målet til være opfyldt. Kommentarfeltet i evalueringsskemaerne, hvor økonomivejledere har skrevet tilbage, bekræfter dette. Besvarelsene omkring brug af NEMID og webbank ligger under 50% og bekræfter udsagn og formulerede dilemmaer omkring dette, som er fremkommet undervejs i hele projektføreløbet.

Fra projektbeskrivelsen pkt. c, side 3:

Procentandel af deltagerne (brugere og borgervejledere) bruger de udviklede personlige manualer til at klare økonomiske ting på egen hånd, som de tidligere har haft brug for hjælp til.

Målet er beskrevet til 75%.

Ud fra besvarelsene i evalueringsskemaerne er resultatet, at under 50% klarer det økonomiske ting på egen hånd.

Data: besvarelses fra evalueringsskema (bilag 1)

Vurdering: Målet vurderes til ikke at være opnået. De nævnte problematikker omkring anvendelse af NEMID og kompleksiteten forbundet hermed, vurderes, at være hovedkilde hertil.

Fra projektbeskrivelsen pkt. d, side 3:

Procentandel af deltagerne (brugere og borgervejledere) er glade for at deltage og vil anbefale andre udviklingshæmmede at arbejde med "Mine egne penge".

Målet er beskrevet til 90%.

Ud fra besvarelsene i evalueringsskemaerne er resultatet, at over 50% er glade for materiale og deltagelse i "Mine egne penge".

Data: Besvarelses fra evalueringsskema (bilag 1), feltnoter fra processamtaler.

Vurdering: Det vurderes, at målet er opnået. I spørgsmålet om brugerne vil anbefale andre med udviklingshæmning at bruge materialet, er ikke muligt at få en reel tilkendegivelse, idet evalueringsskemaer vedr. projektets mål er udarbejdet og udelukkende fremsendt til målgruppe b) de deltagende kommuner og professionelle. Det er altså ikke brugerne, der spørges. Det skønnes,

at en anbefaling mellem `bruger`/`bruger` og `borgervejleder`/`bruger` oftest vil finde sted i det uformelle samtalerum, hvor professionelle ikke er til stede og dermed ikke er mulig at dokumentere.

6.2. Sekundær målgruppe, `økonomivejleder`

Fra projektbeskrivelse pkt. a og b), side 3:

Procentandel af de ansatte, som har været igennem forløb som økonomivejleder eller brugt det sammen med deltagere er glade for at det og vil gerne bruge det i deres fremtidige arbejde.

Målet er beskrevet til 90%.

Ud fra besvarelserne i evalueringsskemaerne er resultatet at

- over 50% er glade for at bruge materialet
- over 50% vurderer, at de vil bruge materialet i deres fremtidige arbejde

Data: evalueringsskema (bilag 1), feltnoter fra konference den 2. nov. 2018.

Vurdering: Målet vurderes til at være opnået. Evaluator peger ydermere på, at der er uddannet 80 `økonomivejledere`, hvilket er over dobbelt så mange som forventet⁷.

Notits: Tilkendegivelserne om, hvorvidt `økonomivejledere` vil anvende materialet i deres fremtidig arbejder er en "her-og-nu-tilkendegivelse" - et svar på om de reelt har benyttet det, kan afklares, hvis der sendes et opfølgings evalueringsskema om cirka et år.

På konferencen den 2. november var der positive tilkendegivelser omkring materialet og materialets anvendelse fra deltagerene.

Fra projektbeskrivelse pkt. c, side 3:

Minimum otte store banker anbefaler materialet udarbejdet under "Mine egne penge" til deres kunder med udviklingshæmning/særlige behov.

Data: feltnoter fra processamtaler undervejs

Vurdering: Dette mål har ikke været muligt at opfylde, idet de store banker ikke har vist interesse for projektet, som det er formuleret i projektbeskrivelsen. Efter flere ihærdige indsatser fra projektlederens side, må det konstateres, at organisationen ULF og dermed målgruppen mennesker med udviklingshæmning, endnu ikke har haft mulighed for at opnå bevågenhed og interesse hos bankerne. Ikke desto mindre er lige præcis målgruppens behov og krav på at få styr på egen økonomi, noget der fylder meget i de professionelle hverdag. I afsnit 6.3 beskrives nogle af de dilemmaer, som de professionelle oplever – og som de har ønske om, at der tages alvorligt og findes en løsning på.

Projektet har generet en hjemmeside www.mineegnepenge.dk, hvor der ligger information om NEMID, forslag til spørgsmål, som mennesker med udviklingshæmning kan bruge, når banken skal besøges. Ligeledes er der en video, der viser, hvordan der hæves penge i en pengeautomat samt hvordan NEMID anvendes <http://www.mineegnepenge.dk/bank-og-nemid>.

⁷ Se genansøgningsskema (2016), hvor målet var 36 `økonomivejledere` er beskrevet som mål.

6.3. Projektniveau

Fra projektbeskrivelse pkt. a, side 3-4:

Udvikling af undervisningsmateriale målrettet mennesker med udviklingshæmning.

Data: hjemmeside, materialekasser

Vurdering: Materialet er udarbejdet og over 50% af de medvirkende kommuner tilkendegiver tilfredshed det (Sekundær målgruppe `økonomivejledere´). Evaluators vurdering er, at materialet er velegnet – (se neden for pkt. b) - både til brug hos ULFs medlemmer og hos unge på produktionsskoler og STU-skoler. Flere af elementerne fra materialet ligger tilgængeligt på hjemmesiden www.mineegnepenge.dk.

Fra projektbeskrivelse pkt. b, side 4:

Udvikling af uddannelse for pædagogisk personale, så de kan undervise i økonomirådgivning.

Data: materialekasser, hjemmeside, feltnoter fra konference

Vurdering: Materialekassernes indholdselementer er kort beskrevet i bilag 2, og vurderes til at være særdeles anvendelig, idet begreber kombineres visuelt. Der er materiale af konkret oplysende karakter og praksisfortællinger, som beskriver en ”virkelighed”, der er nem for brugeren at relatere sig til. Materialet indeholder desuden ”spil/leg”, hvilket kombinere det alvorlige med lystbetonede aktiviteter.

Manualer foreligger i to udgaver: en Borgermappe til `brugere´ og en Personalemappe til `økonomivejledere´. Disse er ikke udviklet som e-bog, men i papirmateriale, som ligger i materialekasserne ligesom materialet kan downloades på hjemmesiden (www.mineegnepenge.dk)

I materialet er der anvendt samme visuelle symbol for begreber gennem alle enhederne, eksempelvis ”spil/leg”, praksisfortællinger, manualer mv. Dette vurderes til at have en positiv og understøttende effekt i forhold til at `burgere´ på sigt kan sammenholde symbol med begreb.

På konference i Nyborg⁸, hvor der blandt andet var deltager fra målgruppen ”de professionelle og kommunerne”, blev materialet præsenteret på en workshop. Der var stor interesse for materialet. Nogle af deltagerne havde kendskab til materialet på forhånd – andre udtrykte interesse i at få kendskab til det. Denne interesse understøttes af det høje antal af uddannede `økonomivejledere´, (se 6.2).

Fra projektbeskrivelse pkt. c, side 4:

Det udviklede materiale kan bruges af alle med læsevanskeligheder.

Data: hjemmeside, feltnoter fra procesmøder

Det viste sig i løbet af projekt år 2-4, at den økonomiske resurse til udvikling af App og e-bøger mv. var for lille. Mindre anvendelige forslag blev foretaget, men forkastet af styregruppen undervejs. Det blev i stedet besluttet, at konstruere en hjemmeside (www.mineegnepenge.dk) Denne indeholder menuer:

⁸ 14. november 2017

- Råd til god økonomi
- Budget
- Bank og NEMID
- Opsparing
- Gæld, lån og afbetaling
- Pas på fælderne
- Selvbestemmelse og værgemål

De valgte visuelle symboler og begreber fra materialekasserne er gennemgående her. Under menupunkterne ligger PDF-filer med manualer. Budgetskemaer ligger også i excel-ark, således at egne faktiske tal kan skrives i dokumenter og ”excelarksystemet” lægger tallene sammen! De syv elementer svarer til de temaer ”økonomivejlederne” har været præsenteret for under deres uddannelse i hele projektføreløbet. Der er planer om, at de enkelte elementer bliver ”speaked”⁹, således at mennesker med læsevanskeligheder har nemmere ved at anvende materialet. Processen omkring ”speaking” er ikke helt tilendebragt.

Vurdering: Hjemmesiden vurderes til at indeholde relevante menupunkter og at være overskuelig for brugere med almindelig it-kompetencer. Når der foretages ændringer i manualer mv., er det nemt at hente det nye hvis man har almene læse- og it-kompetencer.

Brug af hjemmeside kræver erfaring i at bruge PC og hjemmeside, hvilket kan være en udfordring for mennesker med læsevanskeligheder. Selvom teksterne bliver ”speaked” vil jeg anbefale at supplere med billeder og film, så de bliver nemmere at overskue for mennesker med udviklingshæmning og læsevanskeligheder. Det vurderes, at en optimal digital løsning til brug af mennesker med udviklingshæmning ikke er fuldt udviklet endnu.

Fra projektbeskrivelse pkt. d, side 4:

Manualer for brug af webbank og NEMID og økonomistyring.

Data: Materialekasser, feltnoter fra konference

Vurdering: Manualer eksisterer og er udviklet som hhv. Borgermappe og Personalemappe, hvor kombination mellem symbol og begreb er gennemgående. Disse kan downloades fra hjemmesiden (se pkt. c).

Vedr. økonomistyring, se vurdering fra projektbeskrivelse, pkt. b og c.

Projektet har haft som mål at få etableret kontakt til 8 store banker i Danmark. Dette mål er gennem forløbet blev revideret til 2 banker, men har ikke været muligt. Få større banker har udviklet deres egne informationsfoldere uden samarbejde med ULF eller andre mennesker med udviklingshæmning.

Evaluators foreslår, at dele dette mål i to selvstændige projekter:

- design og brug bankens webbank er den enkelte bank ansvarlig for
- NEMID er en national opgave.

⁹ Præsenteret på konferencen i Vejle den 2. november

Vedr. design og webbank foreslås, at der tages kontakt til en mindre bank-kæde og forsøge sig med at få denne interesseret i målgruppen mennesker med udviklingshæmning. Hvis det lykkes at få bankens interesse, kan der er i samarbejde med banken beskrives et nyt udviklingsprojekt, hvor bankes personale og viden indgår i samarbejde med viden fra ULF og mennesker med udviklingshæmning.

Vedr. NEMID er koden hertil som udgangspunkt strengt fortroligt. For nogle mennesker med udviklingshæmning er det helt umuligt at håndtere brug af NEMID fortroligt, idet de ikke kan overskue, hvad der er bruger-id, kode og efterfølgende at finde talkombinationen på nøglekortet. Derfor er der ofte være en støtteperson til stede (forælder eller personale) og for mange støttepersoner er det grænseoverskridende at være bekendt med de fortrolige oplysninger.

Dette kan løses ved, at pårørende og personale får fuldmagt til en borgers konto. For mange strider dette dog imod etiske værdier og det opleves som gående i en anden retning end det, der er tænkt i forhold til, at loven om selv- og medbestemmelse, en lov som er gældende for alle mennesker. Løsning ses gerne udviklet i samarbejde med den viden, der er hos ULF eller LEV¹⁰.

Fra projektbeskrivelse pkt. e, side 4:

Der er udviklet undervisningsforløb og uddannet økonomivejleder i privatøkonomi.

Data: materialekasser og hjemmeside

Vurdering: Se teksten 6.3 og bilag 2.

Fra projektbeskrivelse pkt. f, side 4:

Samarbejde på tværs af kommuner og frivillig organisation om rådgivning og udvikling af undervisning.

Data: feltnoter fra afsluttende konference.

Vurdering: Helhedsindtrykket af konferencen er, at der blev udvekslet meget viden på tværs af kommuner og borger/personale. På konferencens sidste time var der organiseret gruppearbejde, der generede forslag til, hvordan ULF kan arbejde fremadrettet med temaet "Mine egne penge". Forslagene er blevet medbragt tilbage til ULF.

¹⁰ Landsforeningen LEV: Udvikling for udviklingshæmmede (www.lev.dk)

7. Yderligere aktiviteter

7.1. Konference i Nyborg

Der har der været midtvejskonference i Nyborg den 14. november 2017, hvor programmet indeholdt oplæg, præsentation, workshops og et gæsteoplæg af konsulent Janina Gaarde Rasmussen, socialstyrelsen. Her var 67 deltagere. På konferencen blev projektets status formidlet af projektleder Jane Jensen og formand for ULF, Jette Tastesen. Der var afsat tid af til oplæg omkring materialekasser mv. ligesom der var afsat tid til diskussionsgrupper. I diskussionsgrupperne blev det tydeligt, at der i forhold til mennesker med udviklingshæmning er store problemer forbundet med den måde, hvorpå NEMID fungerer på i Danmark i dag. Skal loven overholdes må NEMID oplysninger ikke videregives¹¹.

Følgende udsagn fra konferencen i Nyborg viser med al tydelighed, hvordan det opleves i hverdagen:

- *"De kan ikke huske koden"* (deltager 1)
- *"Udfordringen er at vi ikke kan hjælpe"* (deltager 2)
- *"Hjælp hvis borgeren er talblind"* (deltager 3)
- *"Det er svært for borgeren at tage deres nemid alvorlig"* (deltager 4)

7.2. Konference i Vejle

"Vi vil gerne se de regninger, der skal betales og om de bliver betalt til tiden og hvordan det fungerer ... I det tempo, vi ønsker. De (pårørende, personale og banker (red.)) skal snakke med os om økonomi og ikke bare om økonomi". Sådan indledte Jette Tastesen evalueringskonferencen i Vejle den 2. november 2018. Hovedoverskriften her var videndeling blandt deltagere i projektperioden og ULFs afsluttende præsentation af projektets gennemførelse. Her beskrives fra dagen. På konferencen var der tilkendegivelser på:

- at have har brugt dele af materialet men som ofte ikke hele materialekassen – og konkluderer, at når flere kommuner bruger materialet må det være fordi der er politisk vilje til at have fokus på økonomi
- at borgerne henvender sig om hjælp til økonomi, når det hele er "gået i skuddermudder"
- at det ofte er pårørende, der kontakter myndighed for hjælp
- at borgerne skal have viljen til at gå ind og få indsigt i egen økonomi
- at borgerne er godt til at støtte hinanden
- at økonomi er abstrakt – men at materialet har været med til at gøre det mere konkret - det visuelle har stor betydning
- umiddelbart er der ikke noget i materialekasserne, som ikke kan bruges
- at have brug for andre materialer, fordi der ikke eksisterer så mange sedler og mønter længere

Følgende ideer blev fremsagt:

¹¹ <https://www.nemid.nu/dk-da/>

- det vil være godt, hvis der er en rød tråd i det materiale f.eks. aktivitets- og samværstilbud (§104) tilbyder og det materiale personalet bruger sammen med borgeren i den individuelle samtale
- der er fortsat problematikker omkring ”hemmelig” kode til NEMID, særligt når en borger får ny kode – hvordan undgår personalet at gøre noget ulovligt?
- Er fingeraftryk og ansigtsgenkendelse svaret på dette dilemma?
- Der var forskellige erfaringer med, hvorvidt det er muligt at låse nogle konti og ikke andre
- Det er vigtigt at personale, banker mv. at tage ansvar i forhold til at støtte det borgere, der har svært ved økonomi – og støtte til værgemål mv.

7.3. Invitationer på foranledning af projektet

Projektleder Jane Jensen og underviser Joan Jensen har sammen med repræsentanter fra foreningen ULF været rundt i kommuner og frivillige organisationer i et omfang, som langt overstiger, det der var beskrevet som mål og er foregået langt ind i afviklingsfasen.

Projektleder Jane Jensen har sammen med repræsentanter fra foreningen ULF været inviteret til en række debattmøder hos interesseorganisationer og politiske organisationer med fokus på økonomistyring. Målet har været, at udbrede kendskabet til behovet for - og anerkendelse af -, at mennesker med udviklingshæmning, som ikke er sat under værgemål, har ret til, at råde over egne penge og dermed vurderes det, at de har ret til at få en tilpasset vejledning i forbindelse hermed.

8. Afrunding

Det er evaluators opfattelse at intentionerne i projektet ”Mine egne penge” helt overordnet er blevet taget godt i mod og er en succes. Det udviklede materiale i materialekasserne opleves at de fleste som enkel og overskuelig, og det store deltagerantal både i målgruppe 1 og målgruppe 2 bekræfter både behov for temaet og lyst til at gå ind og arbejde med det.

Det udarbejdede materiale, den lange række af foredrag og oplæg og udbredelse af kendskab til projektet, som har bredt sig som ringe i vandet, gør at ULF fortsat er synlig omkring aktiviteter og holdninger til at støtte en hverdag for mennesker med udviklingshæmning, så de selv løser flest mulige opgaver i hverdagen.

ULF kan med dette projekt fastholde sin status i forhold til at være en forening, som skal høres og spørges i relation til forhold, der vedrører mennesker med udviklingshæmning. Dette både på lokalpolitisk og national politisk niveau.

Projektet viser dog også, at der er et gab mellem opfyldelse af mål hos målgruppe 1 og målgruppe 2, idet materialet har vist størst udbredelse og anvendelse hos personalet – altså målgruppe 2. Dette kan blandt andet løses ved at videreudvikle på materialet i en forenklet udgave til målgruppe 1. På afslutningskonferencen kom der ligeledes et forslag til ændring af materialer, da sedler og mønter ikke længere er så hyppig betalingsform mere.

Den helt overordnede store udfordring er dog fortsat, at der ikke er en løsning til, hvordan mennesker med udviklingshæmning kan bruge webbank og NEMID og at personale (og pårørende) – målgruppe 2 – oplever etiske og grænseoverskridende dilemmaer i deres professionelle arbejde.

9. Bilag

9.1. Evalueringsskema

Evalueringsskema - **Mine egne penge**

Tak for din deltagelse i ULF projektet "Mine egne penge".

Vi er i gang med at evaluere projektet, og din besvarelse af følgende 5 spørgsmål vil være meget værdifuld for os.

NAVN:

ARBEJDSSTED:

1)

Hvor mange borgere vurderer du, at du og dine kollegaer har benyttet materialet sammen med?

2)

Hvor stor en andel af jeres deltagende personale, vurderer du...

	Under 50%	Ca. 50%	Over 50%
- er glade for materialet?			
- vil bruge materialet i deres fremtidige arbejde?			

3)

Hvor stor en andel af jeres deltagende borgere, vurderer du...

	Under 50%	Ca. 50%	Over 50%
- har været glade for at deltage?			
- er blevet bedre i stand til at kunne klare økonomiske ting selv?			
- er blevet bedre til at bruge webbank?			
-er blevet bedre til at bruge NEMID?			
- har fået et bedre overblik over deres konti?			

4)

Fortæl gerne om en eller flere succeshistorier blandt de deltagerende borgere?

5)

Andre kommentarer til materialet "Min egne penge":

TAK FOR DIN BESVARELSE!

9.2. Kort beskrivelse af undervisningsmateriale og manualer

Undervisningsmaterialet er samlet i en boks og består af illustrativt materiale, der giver et realistisk billede af eksempelvis

- Hvor meget et cafe-besøg, koncert eller ”bland-selv-slik” koster
- Personpraksiseksempler vedr. et månedsbudget
- Lønseddel, overblik over hvordan udgifter kan være fordelt på faste udgifter og lommepenge
- Selvstændige kort for hver mulig udgift, hvorfra den enkelte kan vælge personlige områder
- Vendespil
- Dialogkort omkring begreber, f.eks. hvad betyder konto, afbetaling, renter mv.
- 6 gode råd, når du handler på nettet
- Personlig mappe ”Mit budget”, som udfyldes individuelt, herunder et skema, som hedder ”Hvad drømmer jeg om at købe inden for det næste år”

Derudover er udarbejdet to manualer, som indeholder de samme elementer, der er præsenteret i undervisningsmaterialet. Manualen til deltager hedder ”Håndbog til borgeren” og manualen til de professionelle og kommunerne hedder ”Temamappe til personalet”. Budgetark og begge manualer foreligger i papirform i materialekasserne ligesom de kan hentes på hjemmesiden som PDF-fil og exelark på www.mineegnepenge.dk